

עפ"ג 18789/12/19 - מדינת ישראל נגד עלי טאהר

בית-המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 18789-12-19 מדינת ישראל נ' טאהר(אסיר) 05 ינואר 2020

בפני הרכב כב' השופטים:

י. גריל, שופט עמית [אב"ד]

ע. אטיאס, שופט

ש. שטמר, שופטת עמיתה

המערערת:

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

ע"י ב"כ עוה"ד לילך תמיר

נגד

המשיב:

עלי טאהר (אסיר)

ע"י ב"כ עוה"ד ענאן עליאן

פסק דין

א. הערעור שבפנינו הוא על גזר-דינו של בית-משפט השלום בעכו (כב' השופטת ש. פיינסוד-כהן) מיום 29.10.19 בת"פ 21807-08-19, לפיו נדון המשיב, יליד 1996, לשמונה חודשי מאסר בפועל (ממועד מעצרו - 31.7.19), ולמאסר מותנה בן 10 חודשים למשך שלוש שנים ממועד שחרורו, והתנאי הוא שלא יעבור עבירת נשק או תחמושת ויורשע בגינה.

ב. בכתב-האישום המתוקן נטען, כי ביום 31.7.19 בשעה 05:30 לפנות בוקר, הגיעו כוחות משטרה, לפי צו חיפוש שניתן על-ידי בית-המשפט, למתחם שבכניסתו ניצבה מכולה של עובד המתחם - אביו של המשיב.

משהגיעו כוחות המשטרה, החלו הכלבים לנבוח, כך שהמשיב ואביו יצאו מן המכולה, ואזי צעק אחד השוטרים לעבר המשיב כי יפתח את השער.

המשיב החזיק בידיו מעטפה ובה אקדח טעון במחסנית, וכשהבחין המשיב בשוטרים, ולאחר שהשתהה מעט, פתח הוא במרוצה לכיוון בית הממוקם בצדו השני של המתחם, כשהמעטפה בידיו, ובהמשך נעצר.

המעטפה נתפסה על-ידי השוטרים, ובתוכה נמצא אקדח טעון במחסנית, ובה 8 כדורים בקליבר 9 מ"מ.

המערערת ייחסה למשיב עבירה של רכישת/החזקת נשק שלא כדין - עבירה לפי סעיף 144(א) של חוק העונשין, התשל"ז-1977, וכן רכישת/החזקת חלק של נשק או תחמושת, עבירה לפי סעיף 144(א) סיפא לחוק העונשין.

ג. בישיבת בית-משפט קמא מיום 10.10.19, הודיעו הצדדים כי הגיעו לידי הסדר דיוני.

המערערת הגישה את כתב-האישום המתוקן, המשיב הודה בכל העובדות הנטענות, והורשע בהתאם.

בישיבת הטיעונים לעונש מיום 24.10.19 נשמעו שני עדי אופי -

ראש עיריית שפרעם, מר יאסין ערסאן, שהעיד כי הוא מכיר את המשפחה ומדובר באנשים טובים, שיחסייהם עם התושבים בעיר ובסביבה הם טובים, וכן ציין כי עודד את המשיב להתגייס לצה"ל.

בתשובה לשאלת בית-המשפט, העיד כי נושא הנשק הוא "גרוע מאד", יחד עם זאת "לפעמים קורה שאדם טועה ונכנס לטעות".

כמו-כן העיד מר סעיד ח'טיב, עובד סוציאלי בעיריית שפרעם, שמסר כי לאחר שנטל את המשיב תחת חסותו (במסגרת "נוער ללא אלימות") למשך כ-4 שנים, הפך המשיב לנער נורמטיבי, שהגיע למפגשים וביצע פעילות התנדבותית, ובהמשך התגייס המשיב (שהוא בחור מוסלמי) לצה"ל, הגם שהשפילו אותו במקום מגוריו וקראו לו "בוגד" ו"משת"פ".

גם מר ח'טיב אישר, כי הנשק הוא נושא חמור, וכי בחודשים האחרונים היו בשפרעם 4 מקרי רצח, אך הוסיף שתמיד חשוב לשקם ולטפח אדם כדי למנוע רצח עתידי.

ד. ב"כ המערערת הדגישה בפני בית-משפט קמא את חומרת העבירה המאופיינת בפגיעה חמורה בערכים המוגנים של שמירה על בטחון הציבור, והצביעה על החומרה הנובעת מהחזקת נשק הטעון במחסנית, וכן כדורים, כשהכל ערוך ומוכן לפעולה, וביקשה לקבוע מתחם ענישה בין 12 חודשים ל-36 חודשי מאסר בפועל.

הוגש גם גליון הרשעות-קודמות, ממנו עולה, כי ביום 25.2.16 ביצע המערער, בתקופת היותו חייל, עבירות של פציעה לפי סעיף 334 של חוק העונשין, חבלה, כשהעברין מזוין לפי סעיף 335(א)(1) בחוק העונשין, ושיבוש מהלכי משפט, לפי סעיף 244 של חוק העונשין, ונדון בבית-הדין הצבאי ביום 29.5.16 ל-10 חודשי מאסר בפועל, וכן מאסר מותנה, פיצוי לנפגע העבירה, והורדה בדרגה לדרגת טוראי.

ה. הסניגור הגיש את תעודת השחרור שקיבל המשיב בתום שירותו, כשלפי הערכת מפקדיו ביצע המשיב את שירות החובה בכבוד.

הסניגור אישר את הבעייתיות והמסוכנות הטמונה בעבירות הנשק שהפכו לאחרונה למכת מדינה, אך הוסיף, שיש להתאים את הענישה למידותיו של כל נאשם לפי נסיבות המקרה ונסיבות הביצוע.

הסניגור הוסיף, שהפסיקה הבחינה בין סוגי נשק, כשאין דין אקדח כדין רובה סער או רובה ארוך קנה או רימון

ומטעני חבלה, ובעניינינו מדובר באקדח שלגרסת הסניגור מצוי הוא במדרג הנמוך של הסיכון בהשוואה לכלי נשק אחרים.

הסניגור אף הדגיש, שהאקדח היה ארוז במטפחת לבנה, והיה מכוסה שעה שנתפס.

כמו-כן הדגיש הסניגור, שמדובר בנאשם צעיר שהודה בהזדמנות הראשונה, וחסך זמן שיפוטי.

באשר למתחם הענישה, ציין הסניגור, כי המתחם בגין החזקת נשק נע בין 6 חודשי מאסר לבין 12 חודשי מאסר, ונוכח עובדות המקרה אנו מצויים במדרג הנמוך, כך לטענת הסניגור.

כמו-כן הדגיש הסניגור, שהמשיב, בחור מוסלמי, אשר התנדב לשלוש שנות שירות צבאי, וביצע שירות קרבי מבצעי בפיקוד דרום, אם כי במהלך השירות הייתה לו מעידה בגין אלימות, ובעטיה נדון ל-10 חודשי מאסר והורדה לדרגת טוראי, אך משסיים לרצות את עונשו חזר לשרת באותה יחידה והשתחרר כסמל.

מתעודת השחרור עולה, כי מדובר באדם ערכי, אחראי, המסייע לזולת, וטמון בו פוטנציאל גדול לשיקום.

כמו-כן הפנה הסניגור לעדויות האופי שנשמעו ולפסיקה הרלוונטית, ולשאלת בית-משפט קמא השיב שלא ראה צורך בהזמנת תסקיר של שירות המבחן.

המשיב עצמו הביע צער על אשר קרה, וציין כי מדובר בטעות, ועליו לחזור לדרך הנכונה, והביע תקוותו להשתחרר במהרה.

ו. בגזר-הדין מיום 29.10.19 עמד בית-משפט קמא על-כך שעבירות נשק פוגעות בשלום הציבור ובביטחונו באופן החמור ביותר.

החזקת נשק על-ידי מי שאינם מורשים לכך פוגעת בביטחון הציבור ושלומו, ואכן כיום מרובים המקרים של שימוש בנשק לא חוקי המקפד חיי אדם או פוגע בשלמות גופו של אדם.

עוד הוסיף בית-משפט קמא, כי העבירה שביצע המשיב מחייבת תכנון והתארגנות מתאימה, לא רק להשגת הנשק והתחמושת, אלא גם לאחזקתו, כשהסיכון גם נובע מעצם הימצאות נשק בתנאים שאינם מתאימים.

המשיב נמלט מן השוטרים כשהוא נושא עמו אקדח ובתוכו מחסנית תואמת עם כדורים.

העובדה שהאקדח היה במעטפה ועטוף בניילון אינה מפחיתה מכך שהאקדח היה מוכן להפעלה, והעובדה שלא היה נשק ארוך או נשק אוטומטי אינה גורעת מהיותו כלי שבכוונו לפצוע ולהמית.

בית-משפט קמא סקר את הפסיקה הרלוונטית ועמד על מגמת ההחמרה הקיימת בפסיקה כיום, נוכח הסיכון הטמון בנשיאת נשק שלא כחוק, והפגיעה החמורה בערכים מוגנים של שמירה על בטחון הציבור, כשעבירות הנשק הפכו ל"מכת מדינה".

בעניינו, קבע בית-משפט קמא מתחם ענישה שנע בין 8 חודשי מאסר לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

בשים לב לכך שלא הוצגה תכנית שיקום בעניינו של המשיב, קבע בית-משפט קמא שאין מקום לחרוג לקולא ממתחם הענישה, הואיל ואפשרות כזו קיימת רק אם מוצא בית-המשפט שהנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם (סעיף 40ד' של חוק העונשין), אך אפשרות זו אינה חלה במקרה נשוא הדיון, בהעדר תכנית שיקום.

לפיכך, הביא בית-משפט קמא בחשבון את הודאתו של המשיב שנעשתה בהזדמנות הראשונה, את צערו על מעשיו, ואת התגייסותו לצה"ל, למרות עמדתה העוינת של החברה הסובבת אותו, וסבלו עקב כך.

על-יסוד כל אלה דן בית-משפט קמא את המשיב, כמצוין כבר לעיל, ל-שמונה חודשי מאסר בפועל ו-10 חודשי מאסר על-תנאי למשך שלוש שנים.

ז. בערעור המונח בפנינו, טוענת המערערת, שבית-משפט קמא הקל עם המערער יתר על המידה באופן המצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

חרף הרטוריקה המחמירה בה נקט בית-משפט קמא בגזר-דינו, סבורה המערערת שאין גזר-דינו עולה בקנה אחד עם הענישה שהושתה על המשיב בסופו של דבר, הואיל וגזר-הדין סוטה לקולא מן הענישה הראויה.

המערערת עמדה בנימוקי ערעורה, על הסיכון הרב הטמון בעבירות הנשק והחשש לפגיעה בגוף ובנפש, גם נוכח החשש לתאונות העלולות להיגרם בידי המחזיק בנשק, והסיכון שהנשק יתגלגל לידיים עברייניות, או אף ישמש לביצוע פיגועי שנאה על רקע אידיאולוגי.

לטעמה של המערערת, מתחם הענישה הראוי הוא בין 16 חודשים ל-30 חודשים בגין עבירות החזקת נשק, ולטענתה המתחם שקבע בית-משפט קמא נמוך יתר על המידה, בשים לב לנסיבות התיק, כשברשות המשיב אקדח טעון במחסנית מלאה כדורים.

בנוסף, כך מלינה המערערת, אף הטיל בית-משפט קמא על המשיב את הרף התחתון של מתחם הענישה אותו קבע, וכן מדגישה המערערת כי לא זו בלבד, אלא שהשוטרים נאלצו לדלוק אחר המשיב עשרות מטרים עד

שהשליך את האקדח, ובנס לא הסתיים המרדף באסון ואיש מן הצדדים לא ירה.

יתר על כן, לטעמה של המערערת, העבירה שביצע המשיב מחייבת תכנון והתארגנות, הן להשגת הנשק והתחמושת, והן לאחסנתו.

מוסיפה המערערת, כי הסיכון הכרוך באחזקת נשק אינו רק בהפעלתו, אלא גם באחזקתו על-ידי מי שאינו מורשה לכך, כשקיים סיכון שהנשק יגיע לידיים שאינן מיומנות.

למרות כל אלה, כך מלינה המערערת, קבע בית-משפט קמא מתחם ענישה נמוך.

זאת ועוד:

בענייננו לא הוגש תסקיר, ואין אופק שיקומי, ולחובת המשיב הרשעה-קודמת מבית-הדין הצבאי בעטיו נדון המשיב ל-10 חודשי מאסר בפועל בגין פציעה, חבלה כשהעברין מזוין, ושיבוש מהלכי משפט.

המערערת גם עומדת על-כך, שהמשיב לא נתן הסבר מדוע הסתובב עם נשק בידו, וכל שאמר בטיעון לעונש הינו שהוא מצטער ומקווה להשתחרר מהר, אך אין הסבר להתנהגותו.

המערערת סקרה בנימוקי הערעור בהרחבה את הפסיקה הרלוונטית, וטענה, כי בענייננו קיימת הצדקה להתערבות ערכאת הערעור, ומה גם שעבירה זו הפכה ל"מכת מדינה", ולמעשה ל"מכת אזור ממשית", המצדיקה החמרה בענישה.

לטעמה של המערערת, אין להסתפק ברטוריקה מחמירה, וגזר-דינו של בית-משפט קמא אינו עולה בקנה אחד עם העיקרון המנחה בענישה - עקרון ההלימה.

ח. בדיון שהתקיים בפנינו ביום 2.1.20, חזרה ב"כ המערערת על תמצית הטענות שבערעור.

הסניגור הגיש לעיוננו פסק-דין שניתן באותו תאריך (2.1.20) בהרכב סגן-הנשיא, השופט א. אליקים, בערעור שהגישה המדינה על גזר-דינו של אותו מותב בבית-משפט קמא, לגבי נאשם שהחזיק ברשותו תת-מקלע מאולתר, ביחד עם כמות גדולה מאד של כדורים, ונדון בבית-משפט קמא ל-8 חודשי מאסר בפועל ול-10 חודשי מאסר על-תנאי.

הסניגור הדגיש בפנינו שהרכב סגן הנשיא השופט א. אליקים, דחה את ערעור המדינה בנימוק שעל ערכאת הערעור להתערב רק במקרים של חריגה קיצונית ממדיניות הענישה, והגם שהן העונש, והן מתחם הענישה הם

על הצד המקל, ראוי להתחשב בכך שבמועד העבירה היה הנאשם באותו מקרה כבן 19.5, וכתב-האישום הוגש על-ידי המדינה רק כשנה לאחר האירוע, ולפיכך נדחה ערעור המדינה על קולת העונש.

הסניגור הפנה אותנו לפסיקה נוספת, לרבות פסיקה בה נפסק בעבירות מסוג זה עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

עוד טען הסניגור, שהעונש שהטיל בית-משפט קמא, בוודאי שאינו חורג באופן קיצוני מן המקובל, במידה שיהא בה כדי להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור, וכן הגיש לעיונו מבחר מתוך פסיקת בית-המשפט העליון.

לקראת תום הדיון, הפנה הסניגור את תשומת לבנו לכך שהמשיב עומד להשתחרר ממאסרו ביום 6.1.20 (ככל שערעור המדינה יידחה).

ט. לאחר שנתנו דעתנו לעובדות כתב-האישום המתוקן שהוגש כנגד המשיב, הרשעתו בבית-הדין הצבאי בגינה ריצה עונש מאסר בפועל, תעודת שחרורו מצה"ל, גזר-דינו של בית-משפט קמא, נימוקי הערעור, טיעוניהם של באי-כוח שני הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 2.1.20, והפסיקה הרלוונטית הקיימת בנושא, הגענו לכלל מסקנה שדין הערעור להידחות.

י. נדגיש, שאין מחלוקת כלשהי באשר לסיכון הרב הטמון בעבירות נשק שהפכו, כאמור, ל"מכת מדינה".

הסיכון טמון בעבירות אלה, לא רק מעצם שימוש מכוון בנשק, כגון לצורך יישוב סכסוכים, אלא גם מחמת תאונות בנשק בידי ידיים שאינן מיומנות, אחסנת הנשק בצורה בלתי מאובטחת, כמו גם החשש שיתגלגל לידיים עבריינות, ועד לכדי פגיעה בשלומם ובביטחונם של הציבור.

יא. בענייננו, עסקינן באקדח ובו מחסנית טעונה בשמונה כדורים, משמע, נשק חם ומוכן לשימוש.

נופך חומרה מתווסף נוכח העובדה שהמשיב, המוצג כאדם חיובי, בן למשפחה נורמטיבית, שחרף היותו מוסלמי בחר לשרת בצה"ל, הגם שבסביבתו התייחסו אליו בעוינות כ"משת"פ", בחר שלא ליתן הסבר כיצד ולאיזה מטרה הגיע נשק זה לידי, וכזכור, משהבחין המשיב בשוטרים, בחר הוא להימלט, ונתפס לאחר מרדף של עשרות מטרים.

לא למותר להזכיר את הרשעתו-הקודמת של המשיב משנת 2016 בגין עבירות פציעה, חבלה כשהעברין מזוין, ושיבוש מהלכי משפט, שבעטיה ריצה 10 חודשי מאסר בפועל.

יב. צודקת המערערת, המצביעה בטיעוניה על מגמת ההחמרה בענישה בעבירות נשק.

כך, למשל, ב-ע"פ 4406/19 מדינת-ישראל נ' יונס סובח (5.11.19):

"לעתים מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירה מסוימת אינה מספקת, ועל בית-המשפט להורות על החמרה בענישה על-מנת לקדם ולהגן על הערכים אשר ביסודה, ובכך לבלום את נפוצותן של עבירות מסוימות הופכות ל"מכת מדינה", ולתת ביטוי לחומרה שיש לייחס להן..."

ובהמשך:

"השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה... על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מידי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת."

וכמו כן:

"בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשק חם ופציעתם של קרבנות שונים עקב כך"

יג. לטעמנו, הטלת ענישה של שמונה חודשי מאסר בפועל בנסיבות המקרה שבפנינו (בוודאי בהתחשב גם בבריחה מן השוטרים, ובהרשעה הקודמת עליה הצבענו לעיל), עשויה הייתה להצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור, אף בהביאנו בחשבון את גילו הצעיר של המשיב, והודאתו בכתב-האישום.

אף אלמלא היינו מתערבים במתחם הענישה שהציב בית-משפט קמא (8 חודשי מאסר - 18 חודשי מאסר), בוודאי שלא היה מקום בנסיבות העניין, להסתפק בהטלת עונש מאסר המצוי בסף התחתון של מתחם הענישה.

ראוי היה, לטעמנו, להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא ולהחמיר בתקופת המאסר בפועל שהוטלה על המשיב, הן בשים לב למגמת ההחמרה בפסיקה כמצוות בית-המשפט העליון, והן בנסיבותיו של המשיב ונסיבות ביצוע העבירה.

יד. אולם, חרף כל זאת, **ולא בלי לבטים**, החלטנו במקרה ספציפי שלא להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא.

הטעם לכך הוא שבתום הדיון שקיימנו בעניינו של המשיב ביום 2.1.20 הודיענו הסניגור שהמשיב עומד להשתחרר ממאסרו ביום שני הקרוב 6.1.20 (ככל שערעורו יידחה).

יצוין, שגזר-דינו של בית-משפט קמא ניתן ביום **29.10.19**, כששמונת חודשי המאסר בפועל שהוטלו על המשיב נמנים החל ממועד מעצרו: 31.7.19.

הופתענו לראות, שהערעור על קולת העונש הוגש רק ביום **8.12.19**.

אמנם אין ספק שהיה זה עדיין במסגרת התקופה שעומדת לרשות המערערת, על-פי דין, לצורך הגשת ערעור על גזר-דינו של בית-משפט קמא, ואולם, נוכח תקופת המאסר הקצרה יחסית (8 חודשים), הנמנית ממועד מעצרו (31.7.19), ובשים לב לניכוי המנהלי, התוצאה המעשית בסופו של יום היא שהדיון בערעור התקיים כ-4 ימים בלבד בטרם סיים המשיב לרצות את עונשו.

לא ניתן הסבר מדוע לא ראתה המדינה לנכון להזדרז בהגשת הערעור על קולת העונש, בנסיבות ספציפיות אלה.

טו. התערבותנו בגזר-דינו של בית-משפט קמא לצורך החמרת הענישה על דרך הארכת תקופת המאסר לריצוי בפועל, הייתה גוזרת על המשיב, בהינף יד אחת, תקופה נוספת לריצוי מאסרו מאחורי סורג ובריא, וזאת כשהמשיב מצוי ממש על סף שחרורו מבית האסורים, וכבר רואה לנגד עיניו את האור שבקצה המנהרה.

שקלנו בדבר, והגענו לכלל מסקנה, כי אין זה ראוי לעשות כן.

יכול שבנסיבות מיוחדות אלה, כמתואר לעיל, הנזק שייגרם מחמת הארכת תקופת המאסר בפועל, בשלב הנוכחי כשהמשיב ניצב על סף פתח היציאה מבית הסוהר, ובשים לב להשלכות הנובעות מהארכת השהייה במאסר מאחורי סורג ובריא, עלול לעלות על התועלת שתושג משחרורו של המשיב בתום תקופת המאסר אותה ריצה, והכל מתוך תקווה שהמשיב הפיק את הלקח הדרוש, ויתרחק מעולם העבריינות.

טז. מנימוקים אלה, החלטנו, כאמור לא בלי היסוס, שלא להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא, והתוצאה היא, אפוא, שאנו דוחים את הערעור.

ניתן היום, ח' טבת תש"פ, 05
ינואר 2020, במעמד
הנוכחים.

י' גריל, שופט עמית
[אב"ד]

ע' אטיאס, שופטת

ש' שטמר, שופטת
עמיתה